

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

**Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում համաձայնեցված
քաղաքականության իրականացման մասին**

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն արձանագրությունը մշակված է Եվրասիական տնտեսական միության մասին պայմանագրի XII բաժնի համաձայն եւ սահմանում է անդամ պետությունների կողմից սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության իրականացման սկզբունքները եւ նրա հիմնական ուղղությունները:

2. Սույն Արձանագրության մեջ օգտագործվող հասկացություններն ունեն հետեւյալ իմաստը՝

«սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետության օրենսդրություն»՝ իրավական նորմերի ամբողջություն, որոնք գործում են անդամ պետությունում եւ սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում կարգավորում են հարաբերությունները.

«արտադրող»՝ կազմակերպություն՝ անկախ սեփականության ձեւից (տեսակից), ինչպես նաեւ ֆիզիկական անձ, որը գրանցված է որպես սպառողների կողմից իրացման համար ապրանքներ արտադրող անհատ ձեռնարկատեր.

«կատարող»՝ կազմակերպություն՝ անկախ սեփականության ձեւից (տեսակից), ինչպես նաեւ ֆիզիկական անձ, որը գրանցված է որպես սպառողների համար աշխատանքներ կատարող կամ ծառայություններ մատուցող անհատ ձեռնարկատեր.

«անբարեխիղճ տնտեսավարող սուբյեկտներ»՝ վաճառողներ, արտադրողներ, կատարողներ, որոնք իրենց գործունեության ընթացքում թույլ են տալիս սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետության օրենսդրության, գործարար շրջանառության սովորույթների խախտումներ, եթե այդ խախտումները սպառողներին եւ (կամ) շրջակա միջավայրին կարող են պատճառել կամ պատճառել են գույքային կամ ոչ գույքային վնաս.

«սպառողների հասարակական միություններ»՝ քաղաքացիների եւ (կամ) իրավական անձանց ոչ առետրային միություններ (կազմակերպություններ), որոնք գրանցվել են անդամ պետությունների օրենսդրության համաձայն, ստեղծվել են սպառողների օրինական իրավունքները եւ շահերը պաշտպանելու նպատակով, ինչպես նաեւ միջազգային ոչ կառավարական կազմակերպություններ, որոնք գործում են բոլոր կամ մի քանի անդամ պետությունների տարածքում.

«սպառող»՝ ֆիզիկական անձ, որը մտադիր է պատվիրել (ձեռք բերել) կամ պատվիրում է (ձեռք է բերում, օգտագործում) ապրանքներ (աշխատանքներ, ծառայություններ)՝ բացառապես անձնական (կենցաղային) կարիքների համար, որոնք առնչություն չունեն ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու հետ.

«վաճառող»՝ կազմակերպություն՝ անկախ սեփականության ձեւից (տեսակից), ինչպես նաեւ ֆիզիկական անձ, որը գրանցված է որպես սպառողներին ապրանքներն առքուվաճառքի պայմանագրով իրացնող՝ անհատ ձեռնարկատեր:

«սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում լիազոր մարմիններ»՝ անդամ պետությունների պետական մարմիններ, որոնք սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրականացնում են հսկողական (վերահսկողական) գործունեություն եւ (կամ) նորմատիվ-իրավական կարգավորում՝ անդամ պետությունների օրենսդրությանը, Միության իրավունքի մաս կազմող միջազգային պայմանագրերին եւ ակտերին համապատասխան:

II. Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում հիմնական ուղղությունների իրականացում

3. Անդամ պետությունների քաղաքացիների համար սպառողների իրավունքների եւ օրինական շահերի պաշտպանության հավասար պայմանների ապահովման նպատակով անդամ պետությունները սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրականացնում են համաձայնեցված քաղաքականության անցկացում՝ հաշվի առնելով սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետության օրենսդրությունը եւ միջազգային իրավունքի այդ ոլորտի նորմերը հետեւյալ ուղղություններով՝

1) սպառողներին, պետական մարմիններին եւ սպառողների հասարակական միություններին ապրանքների (աշխատանքների ծառայությունների), արտադրողների (վաճառողների, կատարողների) մասին օպերատիվ եւ հավաստի տեղեկություններով ապահովում,

2) անդամ պետությունների տարածքներում անբարեխիղճ տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության եւ անորակ ապրանքների (ծառայությունների) իրացումը կանխարգելելու համար միջոցների ձեռնարկում,

3) սպառողների համար ապրանքների (աշխատանքների, ծառայությունների) ազատ ընտրությանը նպաստող պայմանների ստեղծում՝ սպառողների իրավական գրագիտության եւ իրավագիտակցության զարգացման, սպառողների իրավունքների պաշտպանության բնույթի, եղանակների եւ վարչական ու դատական կարգով՝ օրենքով պաշտպանվող շահերի մասին իրենց իրազեկությամբ, ինչպես նաեւ անդամ պետությունների սպառողների իրավաբանական օգնության հասանելիություն,

4) սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրազեկման ծրագրերի իրականացում՝ որպես անդամ պետությունների կրթական համակարգերում քաղաքացիների կրթության անբաժանելի մաս,

5) սպառողների իրավունքների պաշտպանության հարցերի քարոզչության եւ կանոնավոր իրազեկման համար զանգվածային լրատվական միջոցների ներառում՝ ներառյալ ռադիոն եւ հեռուստատեսությունը,

6) անդամ պետությունների սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին օրենսդրության մոտարկում:

III. Սպառողների հասարակական միությունների հետ փոխգործակցություն

4. Անդամ պետությունները նպաստում են սպառողների հասարակական միությունների անկախ գործունեության համար պայմանների ստեղծմանը, սպառողների իրավունքների

պաշտպանության ոլորտում համաձայնեցված քաղաքականության ձեւավորման եւ իրականացման, սպառողների իրավունքների քարոզչության եւ պարզաբանման, ինչպես նաեւ անդամ պետությունների միջեւ սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում տեղեկատվության փոխանակման համակարգի ստեղծման մեջ նրանց մասնակցությանը:

IV. Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում լիազոր մարմինների փոխգործակցություն

5. Սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում լիազոր մարմինների փոխգործակցությունն իրականացվում է հետեւյալ կերպ՝

1) տեղեկություններ փոխանակելով՝

անդամ պետությունների՝ սպառողների իրավունքների պետական եւ հասարակական պաշտպանության ոլորտում պրակտիկայի մասին,

սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետությունների օրենսդրության պահպանման համակարգի գործունեության բարելավման եւ ապահովման միջոցների մասին,

սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետությունների օրենսդրության մեջ փոփոխությունների մասին,

2) անդամ պետության ռեզիդենտների կողմից՝ սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին անդամ պետության օրենսդրության խախտումների դեպքերի նախազգուշացման, հայտնաբերման եւ կանխարգելման գործընթացում համագործակցելով՝ ներառյալ ներքին շուկայում սպառողների իրավունքների, ինչպես նաեւ սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում իրավասու մարմինների հարցումների հիման վրա բացահայտված խախտումների մասին տեղեկատվություն փոխանակելը,

3) սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում անդամ պետությունների փոխադարձ շահերին առնչվող խնդիրների վերաբերյալ համատեղ վերլուծական ուսումնասիրություններ անցկացնելով,

4) համագործակցության ընթացքում առաջացող հարցերի կապակցությամբ գործնական աջակցություն ցուցաբերելով՝ ներառյալ աշխատանքային խմբերի ստեղծումը, փորձի փոխանակումը եւ կադրերի պատրաստումը,

5) սպառողների իրավունքների պաշտպանության եւ սպառողների հասարակական միությունների ոլորտում լիազոր մարմինների գործունեության արդյունքների մասին վիճակագրական տեղեկությունների փոխանակում կազմակերպելով,

6) սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում այլ հարցերի շուրջ համագործակցություն իրականացնելով:

V. Հանձնաժողովի լիազորությունները

6. Հանձնաժողովն իրականացնում է հետեւյալ լիազորությունները՝

1) անդամ պետությունների համար մշակում է առաջարկություններ՝ սպառողների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում լիազոր մարմինների փոխգործակցության արդյունավետությանն ուղղված միջոցների ձեռնարկման մասին.

2) անդամ պետությունների համար մշակում է առաջարկություններ՝ սույն Արձանագրության մեջ նշված դրույթների իրականացման կարգի մասին.

3) ստեղծում է խորհրդատվական մարմիններ՝ անդամ պետությունների սպառողների իրավունքների պաշտպանության հարցերով:
